

Norges miljø og biovitenskapelige universitet

Handelshøgskolen

Eksamen i: **ECN 122 – Introduksjon til makroøkonomi II**
Torsdag 23. mai kl. 14:00 2024 (3,5 timer)
Dette er oppgavene for **del 1 (fleirvalg)**

Verktøy: **Alle, men krever individuell besvarelse uten hjelp fra andre.**
Samarbeid eller hjelp fra andre som avsløres, blir handtert som fusk.

Disse oppgavene er laga slik at det skal være liten hjelp ved å bruke kunstig intelligens (KI). Viss bruk av KI blir oppdaga, vil manglende rapportering om bruk av KI føre til null poeng på delspørsmålet. Dere kan bruke KI til en kostnad: Poengsummen dere har fått ved sensuren på delspørsmålet blir redusert med 40%. Omfattende urapporter bruk av KI rammes av plagiat-regelverket ved NMBU, og kan føre til at heile eksamenssvaret ditt blir underkjent.

Fagansvarlig: Eirik Romstad. Tekniske problemer på eksamen meldes IT (tlf. 6723 0555)

Ekstern kontrollør av oppgaveteksten: Bjarne Ytterhus, Handelshøgskolen BI

Les instruksene under nøye:

- Eksamen har tre hoveddeler (poeng og anbefalt tid i parantes): (1): 30 fleirvalgsspørsmål (30 poeng, maks 70 minutt), (2) fem grafiske analyser (20 poeng) og (3) fem analytiske spørsmål (50 poeng). **Totalt antall poeng er 100.**
- Del 1 omfatter 30 fleirvalgsspørsmål med tilfeldig rekkefølge og orden på svaralternativa.
- **Marker for valgt svaralternativ – kun et svaralternativ per spørsmål. Hvert spørsmål teller 1.0 poeng. Det er ikke fratrekk for feil svar på et spørsmål.**
- Del 2 og 3 kommer som egen samla del når du er ferdig med denne delen (del 1). Når du har åpna del 2 og 3, kan du ikke gå tilbake til del 1 (denne delen).
- **Når du har sendt inn del 1, kan du gå til del 2 og 3 i WiseFlow med følgende forbehold: Oppgaveteksten for del 2 og 3 åpner først 10 minutt etter start på eksamen.**

Lykke til!

DEL 1: Fleirvalg (30 POENG – ETT svaralternativ – verdt 1 poeng)

1. Handlingsregelen sier at:
 - a. Overskuddet fra petroleumsvirksomheten skal investeres internasjonalt
 - b. Man kan ikke overføre meir til statsbudsjettet enn tilførselen av midler til fondet. Slik opprettholdes forventningsverdien av fondet
 - c. Man kan ikke overføre meir til statsbudsjettet fra Pensjonsfond utland enn at verdien til fondet forventes å bli opprettholdt**
 - d. Bruken av oljepenger i norsk økonomi må være liten nok til å unngå Hollandsk syke
2. Hollandsk syke innebærer at:
 - a. Statsbudsjettet er for ekspansivt slik at økonomien trues av inflasjon
 - b. Inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs gjør at lønnsnivået blir for høgt
 - c. Konkurransetsatt sektor i et land rammes av at landet overforbruker inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs**
 - d. Inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs gjør at egen valuta blir for sterk
3. *BNP/innbygger* er det mest brukte velferds målet i makroøkonomi, og måler ofte:
 - a. Materiell velferd
 - b. Økonomisk handlingsrom**
 - c. Gjennomsnittlig arbeidsproduktivitet for de som regnes som arbeidsføre
 - d. Hvor utviklet økonomien i et land er
4. I en åpen økonomi der Q er import og X er eksport, kan vi skrive vi det innenlandske tilbudet som:
 - a. $Y + Q - X$
 - b. $Y + X$
 - c. $Y + X - Q$
 - d. Y
5. De potensielle velferdsgevinstene ved frivillig internasjonal handel baserer seg på teorien om:
 - a. At land er avhengige av hverandre
 - b. Absolutte fortrinn
 - c. Komparative fortrinn**
 - d. Varebytte
6. Punktet der den *relative internasjonale prislinja* tangerer *produksjonsmulighetsfronten* til et land viser:
 - a. Optimal tilpasning av produksjon og forbruk
 - b. Optimal tilpasning av forbruket
 - c. Optimal tilpasning av produksjonen**
 - d. Fordelene ved internasjonal handel
7. S-sektor omhandler næringer:
 - a. Der produksjonen må skje nært der forbruket skjer**
 - b. Med skjermingsstøtte, f.eks. jordbruket
 - c. Med meir omfattende offentlige reguleringer enn for andre næringer
 - d. Som er spesielt utsatt for sentralisering
8. Den *nøytrale renta* er den renta som:
 - a. Alltid er anbefalt
 - b. Ikke påvirker tilbud og etterspørsel, dvs. realøkonomien**
 - c. Maksimerer *BNP/innbygger*
 - d. Påvirker forventningene til framtidige renter minst mulig

9. Land med høg sosial mobilitet har ofte:
- H g omstilling**
 - Utstrakt korrupsjon
 - Små lønnsforskjeller mellom sektorene
 - Høge renter
10. Ekspansiv finanspolitikk innebærer at:
- $T > G$
 - $T < G$**
 - Styringsrenta synker
 - Verdien av landets valuta auker
11. Under en deflasjon:
- Kjøper husholdningene meir i dag
 - Utsetter husholdningene kjøp av nødvendige varer som mat
 - Utsetter husholdningene kjøp av varige konsumgoder**
 - Synker arbeidsløysa
12. Restriktiv pengepolitikk innebærer bl.a.:
- Høgere skatter
 - Sentralbanken kjøper pengemarkedsobligasjoner
 - Direkte tilskott til fattige husholdninger
 - Høgere styringsrente**
13. Den bratte stigninga på langsiktige Phillipskurver skyldes ofte:
- Forventninger om h g inflasjon som følge av ekspansiv pengepolitikk**
 - At arbeidsløysa er for høg
 - Ubalanser i utenrikshandelen
 - Importert inflasjon
14. For norsk økonomi kan en l g verdi på den norske krona føre til :
- Auka import
 - Høgere inflasjon**
 - Redusert eksport
 - Lågere nominelle lønninger
15. En relevant kritikk av Frontfagsmodellen er at den kan bidra til:
- Vanskeligere forhold for K-sektor
 - Auka arbeidsløyse
 - Høgere vekst i reallønningene
 - Redusert omstilling**
16. Timel nna henger nøye sammen med arbeidsproduktiviteten:
- I sterkt regulerede arbeidsmarkeder
 - I basismodellen for arbeidsmarkeder**
 - Når fagforeningene er vesentlig sterkere enn arbeidsgiverorganisasjonene
 - Når skatten på lønn er låg
17. Konsumfunksjonen i makro skrives ofte som $C = a + b(Y - T)$, der koeffesienten b uttrykker:
- Disponibel inntekt
 - Spareraten
 - Marginal konsumtilbøyelighet**
 - Basisforbruket

18. Likviditetsfella skyldes:
- Fallende marginal konsumtilbøyelighet**
 - Høge renter
 - Høge lønninger
 - Underskudd på handelsbalansen med utlandet
19. Virkningene av endringer i....fyll inn ... er mest frikopla fra den marginale konsumtilbøyeligheten:
- Styringsrenta
 - Offentlig forbruk**
 - Skattene
 - Kjøp og salg av pengemarkedsobligasjoner
20. Tilbudskurva i et arbeidsmarked gjenspeiler:
- Alternativverdien av tid for arbeidstakerne**
 - Arbeidsproduktiviteten
 - Betalingsviljen arbeidsgiverne har for arbeidskraft
 - Lønna til et arbeidsmarked i likevekt
21. Virkningene av forventa arbeidsproduktivitet i lønnsforhandlingene blir direkte fanga opp av:
- Solowmodellen
 - Kortsiktige Phillipskurver
 - K- og S-sektormodellen
 - Lønnskampmodellen (inntektskampmodellen)**
22. Høgere miljøavgifter er lite egna til å finansiere varige reduksjoner av andre skatter og avgifter fordi:
- Miljøavgifter har et annet formål enn å skape økonomisk stabilitet
 - Miljø er for viktig til å underlegges økonomiske krav
 - Miljøavgifter fører til endra atferd og dermed synkende skattegrunnlag over tid**
 - Miljøproblemene er forventa å vokse over tid, og da må også miljøavgiftene aukes
23. Styrking av den norske krona påvirker lønnsforhandlingene på følgende måte:
- Reduserte lønnskrav fordi importerte varer blir billigere**
 - Høgere lønnskrav for å demme opp for mindre import
 - Lønnsforhandlingene blir meir kompliserte fordi den forventa inflasjonen blir høgere
 - Reduserte lønnskrav fordi norsk økonomi blir mindre avhengig av handel med utlandet
24. Når nødvendige goder som mat og elektrisitet blir dyrere:
- Auker boligprisene
 - Auker sparinga
 - Er de negative virkningene spesielt store for høginntektsgruppene
 - Faller etterspørselen etter andre varer og tjenester**
25. Deflasjon kan være en indikator på:
- En begynnende lågkonjunktur**
 - En begynnende høgkonjunktur
 - At tiltak for å redusere inflasjonen ikke har fungert godt nok
 - At finanspolitikken er for ekspansiv
26. Kjerneinflasjon er:
- Inflasjon på viktige varer som mat og energi
 - Konsumprisindeksen justert for endringer i verdien av egen valuta
 - Konsumprisindeksen der avgifter og energipriser er utelatt fra utrekningene**
 - Den langsiktige trenden i inflasjonen

27. Når IS-kurva er brattere enn LM-kurva under en lågkonjunktur, er det mest ønskelig med en:
- Restriktiv pengepolitikk
 - Restriktiv finanspolitikk
 - Ekspansiv pengepolitikk
 - d. Ekspansiv finanspolitikk**
28. Ei årsak til at verdien av NOK har falt relativt til amerikanske dollar etter 2022 er:
- Låge olje- og gasspriser
 - b. Auka uvisse i verden slik at finansielle aktører reduserer risiko ved å kjøpe dollar**
 - Lågere inflasjon i Norge enn hos de viktigste handelspartnerne våre
 - At “oljefondet” har falt i verdi sida 2022
29. Kvantitetslikninga $Mv = PY$, der M er pengemengda (tilgangen på likvider), v er omløpshastigheten på penger, P er en prisindikator som KPI, og Y er BNP i fast pengeverdi. Aukende omløpshastighet, v , har bl.a. følgende pengepolitiske føring for en forutsigbar og stabilt låg inflasjon over tid:
- Fast BNP og omløpshastigheten på penger må vokse omtrent likt
 - Prisindikatoren må stadig settes tilbake til 100.
 - c. Pengemengda M må gradvis justeres for at inflasjonen skal samsvare med inflasjonsmålet**
 - Omløpshastigheten på penger må begrenses
30. Aukende sysselsettingsgrad kan føre til at arbeidsproduktiviteten BNP/EMP
- a. Faller, fordi andelen “marginale arbeidstakere” auker med mindre denne nedgangen kompenseres med teknologi, auka investeringer eller bedre organisering av økonomien**
 - Faller, fordi andelen “marginale arbeidstakere” auker
 - Auker, fordi det åpner for å redusere den normerte arbeidstida noe som i neste omgang fører til aukende arbeidsproduktivitet
 - Opprettholdes ved å omstille økonomien i retning mindre materielt forbruk